№ 1702. 1852.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 25 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 24 November.

In de zitting van Dingsdag zijn de algemeene beraadslagingen over Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting (Departement [illegible]). De heer van Lijnden [illegible] minister van Justitie een kompliment over den meer dan gewonen moed, waarmede hij zijne betrekking heeft aanvaard, en dankte hem voor den onlangs genomen maatregel betreffende het vervoer der gevangenen, dat voortaan spoediger en min kostbaar zal plaats hebben. Hij dringt aan op vermeerdering van personeel bij de cellulaire gevangenissen, op eene vermindering der regtskosten, enz. De heer Jongstra gewaagt van de drie voorname van het ministerie te verwachten wetten. Wat die nopens het regt van vereeniging en vergadering betreft, gelooft hij, dat de vele bepalingen, in onze wetgeving voorhanden en die dat regt regelen en beperken, nuttig en niet wel te missen zijn. Twee bepalingen zijn er echter nog in werking, die geheel de uitoefening van dit regt belemmeren en die hij wenscht te zien afgeschaft.

Ten aanzien der ministerieele verantwoordelijkheid, deelt spr. eenige bedenkingen mede, ten slotte waarvan [illegible] doet uitkomen om daarin Engeland tot voorbeeld te nemen. Hij vraagt voorts of de ministerieele verantwoordelijkheid bij de nieuwe wet zich zal bepalen tot onregtmatige daden, dan wel zich ook uitstrekken zal tot ondoelmatige daden, gelijk hij dit verlangt. Tot de wet nopens de regterlijke inrigting overgaande, meende hij, dat de hervorming, daarin te brengen, zal moeten zijn økonomisch en politiesch. Wat de eerstbedoelde hervorming betreft, verlangt hij, dat daarbij [illegible] verandering in de burgerlijke [illegible] del, om hierin te voorzien, vindt spr. in het hooger beroep ten civiele bij den Hoogen Raad. Het gevolg zal daarvan kunnen zijn de afschaffing der provinciale hoven. Ten krimineele verlangt hij appèl, en acht het gemis daarvan eene anomalie, die niet meer bestaanbaar is. In betrekking tot eene politieke hervorming der regterlijke magt, wijst hij op de harmonische vereeniging, in onzen konstitutionnelen regeringsvorm vervat, van de drie denkbeelden van monarchie, aristokratie en demokratie, die in de uitvoerende en wetgevende magt zijn vertegenwoordigd. Hij betreurt nu, dat het demokratiesche element niet in de regterlijke magt aanwezig is door het gemis eener *jury*. Door hare invoering zou meer kracht aan de regterlijke magt worden gegeven. Eene *jury* zou hier te lande, mits gewijzigd naar mate van de opgedane ondervinding buiten 's lands, wenschelijk zijn en in overeenstemming met de nieuwe orde van zaken.

De heer Luyben zeide, naar aanleiding van het door dezen spreker aangevoerde, dat, wanneer de minister mogt verklaren in de wet het demokratisch beginsel te zullen overbrengen in die uitgebreidheid, als die spreker zulks wenschelijk acht — hij zich tegen dat hoofdstuk zal verklaren.

[illegible] de heer Jongstra zijne bedoeling nader toe. Hij had namelijk te kennen gegeven, dat, wanneer 's ministers beginselen met de zijne overeenkwamen, hij voor het hoofdstuk zou stemmen. Hij gaat derhalve van hetzelfde oogpunt uit als de vorige spreker in tegenovergestelden zin. Men kan over de inrigting der *jury* verschillend oordeelen; maar het denkbeeld zelf wordt door een groot aantal geleerden als niet zoo verwerpelijk beschouwd. Hij had alle eerbied voor het gevoelen van anderen, maar verlangde, dat men dien ook voor het zijne zou hebben; waarop de heer Luyben verklaarde, dat hij met zijne woorden geene onbescheidenheid had willen begaan; maar slechts zijn afkeer van de instelling eener *jury* had willen te kennen geven. Hij heeft de ondervinding voor zich, om te weten wat eene *jury* is, en hij hoopt, dat ons land daarvan bewaard blijve. Wij voeden dezelfde hoop.

De minister van Justitie heeft de bedenkingen beantwoord, die door de sprekers zoowel Zaturdag jl., als heden gemaakt zijn, of de inlichtingen gegeven, welke door hen zijn verlangd. Hij herinnert de toezeggingen, die in de Mem. v. Beantw. gedaan zijn nopens de aanbieding in de eerste plaats van die ontwerpen, welke door de Grondwet worden voorgeschreven.

Deze ontwerpen, ministerieele verantwoordelijkheid, regterlijke organizatie, regt van vereeniging en vergadering zullen zoo spoedig mogelijk worden ingediend, en alsdan zal blijken welke beginselen ten grondslag liggen van die ontwerpen.

Hij zal zich beijveren daarbij te voldoen aan hetgeen de Grondwet verlangt. Hij kan niet inzien dat de voorschriften der Grondwet ten aanzien van het regt van vereeniging en vergadering, eenigzins hinderlijk zouden zijn aan de vaststelling dier bepalingen, welke noodzakelijk mogten wezen tot handhaving van de orde in de maatschappij. Wat het vraagstuk nopens de *jury* aangaat is hij niet bepaald tegen die instelling, maar meent dat noch de meerderheid in de Kamers, noch de meerderheid van de ingezetenen voor de invoering van de *jury* gestemd is. In allen gevalle is de behandeling van die vraag op dit oogenblik voorbarig.

Voor de cellulaire gevangenissen is het zeer moeijelijk geschikt personeel te vinden. Eerlang zal er een nieuwe direkteur te Amsterdam worden benoemd, waarvan veel goeds te verwachten is. Eindelijk geeft de minister de stellige toezegging, dat eene partieele verandering van de lijfstraffen, bij het zeewezen van kracht, spoedig in overweging zal worden genomen. Hij is het in den grond der zaak met den heer Hugenholtz daaromtrent eens, en zal deswege met zijn ambtgenoot voor de Marine in overleg treden.

Na den minister van Justitie sprak de heer van der Linden. Hij vreesde, echter zonder persoonlijk wantrouwen [illegible] minister, dat niet alles zou kunnen ge[illegible]. Ook de vorige minister [illegible] goede bedoelingen bezield, doch de gewigtige wetten kwamen onder zijn bestuur niet tot stand. Het duurde 23 jaar eer de regterlijke organizatie werd ingevoerd; het wetboek van strafregt is *provisioneel* 40 jaar in werking; in afwachting dat de algemeen noodzakelijk geachte herziening van het wetboek van strafvordering plaats heeft, gaat men voort met jaarlijks *f* 170,000 aan geregtskosten uit te geven; en al wordt de regterlijke organizatie spoedig voorgedragen, dan moet zij nog overwogen, aangenomen en ingevoerd worden, waarmede welligt twee jaren zullen verloopen. Waarom zou men dien tijd geheel verloren doen gaan? Op dien grond dringt hij op partieele herziening van eenige voorname punten aan.

De heer van Akerlaken verheugt zich, dat de minister wel voor het denkbeeld van partieele herziening gestemd is.

De heer van Goltstein is niet voldaan over de bekomene inlichtingen. Hij had namelijk gewenscht, dat de minister in eene ontwikkeling zou getreden zijn van de beginselen, die tot grondslag strekken zullen van de voorname wetten, die door Z. Exc. zijn toegezegd, en die, ingevolge de Grondwet, moeten worden aangeboden. Die vragen gelden niet alleen den minister van Justitie, maar de geheele Regering. Hij meent, dat de vertegenwoordiging alle aanspraak maken mag om ten aanzien van de hoofdbeginselen der aan te bieden wetten, behoorlijk te worden ingelicht.

De heer de Man is het met den heer van der Linden eens, dat men met leedwezen opmerken moet, hoe weinig sedert 1814 tot verbetering onzer regterlijke instellingen tot stand gekomen is, en dat de strafwetgeving, het slechtste gedeelte van de gansche legislatie, is blijven bestaan.

De minister van Justitie beantwoordde nog kortelijk de vorige sprekers. Ten aanzien der *jury* herhaalde hij, dat de tijd nog niet gekomen scheen om die hier te lande in te voeren. Daarna werden de algemeene beraadslagingen gesloten.

Over het algemeen schijnt er eenige strekking te hebben bestaan om den minister van Justitie als het waren tot eene blootlegging van beginselen te nopen. Hij heeft zulks van de hand gewezen, en wel te regt; immers die beginselen zullen blijken in de spoedig toegezegde wetsontwerpen; en het zal wel niet alleen de heer van Nierop zijn geweest, die het onbillijk achtte den pas opgetreden minister aan een examen te onderwerpen.

De onderscheiden art. van het IVe Hoofdstuk zijn achtervolgens goedgekeurd, behalve art. 17 betreffende de kosten der algemeene of rijkspolitie, hetwelk met 32 tegen 30 stemmen is verworpen. Ten slotte is het gansche Hoofdstuk der Justitie ten bedrage van *f* 2,183,912,25 met 61 stemmen tegen 1 (van den heer Jongstra) aangenomen.

In geruimen tijd heeft Zwitserland niets van zich doen hooren. Omdat het weinig van zich deed hooren, daarom kunnen wij echter nog niet op Zwitserland van toepassing achten het bekende woord: gelukkig de volkeren, die weinig van zich doen spreken in de historie. Zoo men weinig van Zwitserland hoort, het is omdat het spraakloos wegsterft onder den dwang der georganizeerde anarchie.

In de laatste dagen intusschen is het stilzwijgen omtrent Zwitserland voor een oogenblik afgebroken geworden, door hetgeen namelijk berigt wordt betreffende de laatste verkiezing voor den grooten Raad van Genève, welke den 15 van deze maand heeft plaats gehad. Wij mogen niet in gebreke blijven van de bijzonderheden, waardoor die verkiezing zich onderscheiden heeft, nota te nemen; mogelijk dat zij leerzaam zijn ook voor andere landen dan voor Zwitserland alleen.

Het kanton Genève is verdeeld in drie partijen: de protestantsch-behoudende, de radikale en de demokratiesch-socialistische partij. Buiten die partijen vormen de talrijke Katholijken van het kanton Genève eene vierde partij, een *parti neutre*, die zich noch met de eene, noch met de andere der overige partijen een willen of zou kunnen vereenzelvigen, omdat deze of hun volstrekt vijandig zijn, of niet ten volle door hen vertrouwd kunnen worden.

De hun volstrekt vijandige partijen zijn de protestantsch-konservatieve, en de demokratiesch-socialistische partijen. De eerste wordt aangevoerd door den generaal Dufour en den heer Constant Rilliet. Onze lezers herinneren zich, dat onlangs eene geldinzameling voorgesteld en verordend werd, ter goedmaking van de nog onbetaalde oorlogslasten, die aan de kantons van den *Sonderbund* door de overwinnende partij waren opgelegd geworden. Wij hebben bij die gelegenheid aangestipt, dat die daad van schijnbare menschlievendheid gewantrouwd moest worden, voornamelijk omdat men daarbij alleen scheen te bedoelen, de klagten van de kantons van den *Sonderbund*, wegens de verdrukking waaronder zij bezweken, te smoren, ten einde zoo doende de aandacht van het konservatieve Europa van de weerlooze prooi der in Zwitserland bovendrijvende partij af te leiden. Deze onze veronderstelling blijkt al meer en meer gegrond te zijn geweest. De leden toch van welke het initiatief tot dit voorstel was uitgegaan, waren geene andere, dan de leden van den zoogenaamden *cercle national*, in den laatsten tijd tot stand gebragt, die tot vereenigingspunt strekte aan de protestantsch-konservatieve, en aan de demokratiesch-socialistische partijen, en waar deze beide partijen zich gekoaliseerd hebben tot omverwerping van den radikalen Raad van Genève, die in haar oog eene onverdragelijke ergernis is, omdat hij, met James Fazy aan zijn hoofd, overeenkomstig de bestaande wetgeving, billijk wil zijn ook omtrent de Katholijken. En ziedaar dan de konservatief-protestantsche en de demokratiesch-socialistische partijen in Genève met vereenigde krachtsinspanning werkzaam, om den radikalen Kantons-Raad omver te werpen, niet uit vijandschap tegen dien Raad, — in den grond zijn zij het met hem in enkele opzigten volkomen eens, — maar omdat die Kantons-Raad geene vervolgingen wil aanheven tegen de Katholijken, en aan deze [illegible] *de soleil* gunnen wil! God weet door welke middelen men het beoogde doel heeft getracht te bereiken, maar [illegible] geen deswege vernomen wordt, zouden zelfs de lezers van den *Nederlander* en de *Fakkel*, de [illegible] literatuur van den dag inziende, verklaren moeten, dat de door hen gepreféreerde [illegible] hunne meesters gevonden hebben. De taal van Ulrich von Hutten kan

naauwelijks een denkbeeld geven van de taal, door de konservatief-protestantsche en de demokratiesch-socialistische partijen tegen Fazy en de Katholijken van Genève gevoerd.

Wat daar het gevolg van was? Dat de Katholijken, noodgedrongen, om aan grootere rampen te ontkomen, verpligt waren, naar al hun vermogen, de radikale kandidatenlijst te ondersteunen. Dat was wel niet het absolunt, maar toch het betrekkelijk beste wat zij doen konden, en wat zij dan ook deden met dien uitslag, dat de radikale partij met eene verpletterende meerderheid de bovenhand behield. De konservatief-protestantsche en de demokratiesch-socialistische partijen zijn, als natuurlijk is, daarover in vernieuwde woede ontstoken, en niet nog zoozeer omdat hunne half konservatieve, half socialistische kandidatenlijst niet getriomfeerd heeft, als wel omdat het op de beschamendste wijze gebleken is, dat zij slechts eene onbeteekenende minderheid in het land uitmaken, en dat al haar woelen en wroeten en stoken en sarren geen ander rezultaat kan hebben, dan dat van hunne magteloosheid op de duidelijkste wijze te doen uitkomen.

Hopen wij, dat James Fazy erkennen blijve, dat er geen herstel voor het kanton Genève mogelijk is, tenzij hij de beginselen van regt en billijkheid handhaaft, ook omtrent de Katholijken — hoe luide hunne vijanden daartegen ook protesteeren!

Gelijk gisteren is gemeld, heeft de Synode van Kanterbury, de voornaamste geestelijke vergadering der Engelsche Staatskerk, bij H. M. een adres ingediend met het doel om een gedeelte van de vroegere kerkelijke magt te herwinnen. Deze poging mag inderdaad veelbeduidend genoemd worden. De Anglikaansche godsdienst, vertegenwoordigd door hare bisschoppen en hooge geestelijkheid, heeft een teeken van leven willen geven, en het aloud gebruik willen herstellen om in Kerkelijk Parlement, uit een Hooger- en een Lagerhuis bestaande, te vergaderen.

Reeds meermalen hebben wij doen opmerken dat deze vergaderingen, onder den naam van *Convocations* bekend, in den beginne bijeen kwamen om over de belasting der geestelijkheid te raadplegen; doch later vormden zij eene soort van Synode tot regeling van kerkelijke aangelegenheden. Toen Hendrik VIII het geestelijk juk van het Hoofd der Kerk afgeschud en het schisma in zijn rijk ingevoerd had, zag hij met leede oogen dat gezag door de *Convocations* uitgeoefend, zoo zelfs dat hij die Synode de belofte afperste, *submission-act* genaamd, waarbij bepaald werd dat de geestelijke vergaderingen geen voorschrift noch kanonieke bepalingen mogten uitvaardigen zonder voorafgaande toestemming der Kroon.

Na dezen afstand van oppergezag, bepaalden zich de geestelijke vergaderingen tot in 1664, bij de behandeling der belasting-zaken; en naarmate de Staatskerk als zoodanig meer bevestigd, en aan den Staat geheel onderdanig werd, hield de Kroon op met het bijeenroepen van het kerkelijk Parlement, welks vergaderingen dan ook inderdaad doelloos geworden waren.

Zoo stonden de zaken voorts sedert 1717. Er had slechts ieder jaar eene ceremonie plaats met het doel om de herinnering aan de vorige magt te bewaren. Alsdan kwamen op Westminster, daags na de opening van het Parlement, de hoogwaardigheid-bekleeders der Anglikaansche kerk, doch alleen voor den vorm, bijeen. Die vergaderingen waren alzoo niets meer dan eene schaduw van de aloude *Convocations*, en schenen slechts te dienen om aan te duiden tot welk eene slaafschheid de protestantsche kerk in Engeland vervallen was. De zitting duurde dan ook niet langer dan een half uur, en sedert dat eene magtige partij in den boezem van het Anglikanismus in de laatste jaren eenige onafhankelijkheid voor de kerk zoekt te herwinnen, worden de zoogenaamde *Convocations* der kerkdistrikten York en Kanterbury hoe langer zoo meer onbeduidend. Daarom heeft die partij de vraag geopperd of thans niet het oogenblik gekomen is om dat aloude Kerkelijk Parlement met al zijn vorig gezag te doen herleven. Deze vraag heeft vooral uit het oogpunt van wettigheid allerhevigste woordenwisselingen doen ontstaan.

Eenige dagen vóór de opening van het Parlement kondigde de *Times* aan, dat de regering magtiging verleende tot het vergaderen der Kerkelijke Kamers, maar aanstonds werd dit berigt door de ministerieele *Morning Herald* op eene half officieele wijze tegengesproken. Zoodra het Huis der Gemeenten vergaderd was, werd de minister van Binnenlandsche Zaken, de heer Walpole, geïnterpelleerd aangaande de meening der regering, ten opzigte van de pogingen tot het herstellen van de *Convocations*; de minister antwoordde, dat hij der Kroon zou afraden de *Convocations* te magtigen kanonieke verklaringen af te leggen, vermits die volgens zijn inzien, zeer schadelijk waren voor de rust en de eensgezindheid der Staatskerk.

Dit antwoord was vrij onbestemd en zeide wel niet veel; doch wat gebeurde er?

In weerwil van de ministerieele verklaring, die te denken kon geven dat de regering de *Convocations* niet zou toelaten, is die vergadering toch bijeen gekomen en heeft beraadslaagd. De regering heeft het oogluikend toegezien. Een aantal bisschoppen, met den bisschop van Oxford aan het hoofd, hadden besloten de *Convocations* ten spijt van wie dan ook, te doen vergaderen. De rollen werden met behendigheid verdeeld, en talrijke verzoekschriften kwamen ter geschikter ure om de aandacht van het geestelijk Hoogerhuis op de gewigtigste quæstien der Staatskerk te vestigen.

Dat geestelijk Hoogerhuis telde niet minder dan 16 bisschoppen onder het voorzitterschap van den primaat aartsbisschop van Canterbury. Het Lagerhuis telde 80 à 90 leden.

Het voornaamste van de inwijdings-zitting is eene redevoering van den bisschop van Oxford, tot ondersteuning van een amendement, dat hij had voorgesteld op het adres door den aartsbisschop van Kanterbury uit naam zijner Synode aan H. M. gerigt tot herstelling van het geestelijk Parlement. De spreker drukte bijzonder op de noodzakelijkheid, dat de bisschoppen uit hunne werkeloosheid ontwaakten. De prelaat sprak over de Anglikaansche kerk, over hare goddelijke instelling (*sic*) en over zijne taak om bij zijne ambtgenooten het gevoel hunner pligten op te wekken. Tevens kende hij aan de bisschoppen het onbetwistbaar regt toe om te beraadslagen, ten spijt der *submission-act*. Hij zeide voorts in dit zijn gevoelen gerugsteund te zijn door de bekwaamste regtsgeleerden, de Drs. Adams en Phillimore, en verzekerde dat de *attorney-general* van H. M. van oordeel is, dat men gemeld regt onmogelijk aan de bisschoppen en de geestelijkheid kan betwisten, zoolang zij geen kanonieke bepalingen uitvaardigen.

Het door den bisschop van Oxford voorgesteld amendement bestond dus daarin, dat men de Koningin zou verzoeken aan de *Convocations* hare magtiging te geven om komités te benoemen, belast met het gereed maken van wets-ontwerpen over de belangrijkste quæstien der Staatskerk. Onder deze ontwerpen zou eene eerste plaats bekleeden dat tot oprigting van een hof van appèl, om uitspraak te doen over processen in zake van verschil over de leer; opdat men niet meer, als in de zaak van Gorham, genoodzaakt mogt zijn het aan de uitspraak van de *private council* te onderwerpen, om te weten of het al of niet geoorloofd is de leer der wedergeboorte door het doopsel te verwerpen.

De aartsbisschop van Kanterbury, afgeschrikt door de gewaagdheid van dit voorstel, heeft verzocht dat de vergadering tot den 16 mogt uiteengaan tot meerder tijd van beraad. Alstoen namen onderscheidene [illegible] deel aan de diskussie, die den volgenden dag, den 17, is geëindigd met de aanneming van het adres in den geest, zoo als gisteren is gemeld, namelijk dat de *Convocations* geregtigd mogten worden om al zulke onderwerpen in behandeling te nemen, tot welker openbaarmaking zij de autorisatie van de Kroon niet behoeven.

Het oordeel van de *Times* over deze quæstie hebben wij gisteren medegedeeld. Het blad keurt de krachtelooze, en weifelende houding der regering tegenover de eigenmagtige handelingen der geestelijkheid ten hoogste af. Het wil òf volkomen afscheiding van Kerk en Staat, òf zoo de Staat zijne suprematie over de Kerk wil handhaven, dat 't dan krachtig geschiede, met beteugeling van alle pogingen die zijn regt zouden kunnen bekorten.

Intusschen belooft die poging der Anglikaansche geestelijkheid vruchtbaar te zullen zijn in onderrigtingen. Indien zij namelijk de vrijheid van beraadslaging herkrijgt, dan zal die vrijheid juist strekken, zegt de *Univers*, van welke wij de meeste der bovenstaande bijzonderheden ontleenden, om aan de wereld de onmagt van het Anglikaansche schisma te doen zien.

Het *Westf. Kirchenbl.* zegt nopens de maatregelen der Pruissische regering tegen de Katholijke Kerk in Hohenzollern:

Dat landje heeft, gelijk bekend is, geen overvloed van priesters, zoo als het Aartsbisdom Freiburg over het algemeen niet heeft. Nu nemen eenige Paters van het gezelschap van Jesus te Gorheim bij Sigmaringen hun verblijf, ten einde voor de eer van God, de zaligheid der zielen, en hunne eigene verbetering te leven. Straks komt er eene koninklijke beschikking van den 5 Nov., die niet alleen de nederzetting bemoeijelijkt, maar ook aan de politie last geeft *bij de Paters aan te dringen tot het verlaten van dat land*. Dit staat zoo ten naastenbij gelijk met *wegdrijven*, *voortjagen* in de volle beteekenis van het woord. Zoo ver had men het tot dusverre nog niet gebragt. De Hohenzollernsche landen zijn met uitzondering van enkele Protestanten, geheel Katholijk; en nu beproeft men het om daar eenige vrome ijverige priesters van eene eerwaardige orde, die slechts voor het heil van anderen leven, het land uit te bannen! Voorwaar een ernstig en schrikbarend feit. Tot dusverre had men nog verwacht, dat de bewuste maatregelen niet tot het uiterste zouden gedreven worden; doch wij zien het hier wel anders. Waar moet het heen, wanneer men aldus voortgaat? Men mag zich de zaak voorstellen uit welk oogpunt men wil; eene angstige huivering bevangt het gemoed bij het vooruitzigt van hetgeen ons te wachten staat. Voor den Katholijk zijn kerkelijke verdrukkingen een vermogend middel, om zijnen godsdienstijver te verlevendigen; maar Gods geregtigheid......!

Den 9 November is te Napels, voorzien van de H. Sakramenten der H. Kerk, in den ouderdom van 61 jaren overleden, de graaf van Shrewsbury (John Talbot, graaf van Shrewsbury en Waterford, eerste graaf (Earl) van Engeland). De *Tablet* schetst in dezer voege zeer treffend het karakter van dezen echt katholijken edelman:

Zijne grootmoedige mildheid, de groote katholijke Edelen uit Engeland's glorierijkste en christelijkste tijden waardig; zijn ijver voor de uitbreiding en handhaving des geloofs; zijne edelhartigheid in de erkenning van Gods wonderwerken tegenover het honend gelach van een ongeloovig en verdwaald volk; de groote weldadigheid en godsvrucht, waarmede dit hoofd der familie Talbot eenen doorluchtigen katholijken naam versierde; — al die deugden vormden te zamen een karakter, dat, in tijden als de onzen zeldzaam is, [illegible] liefde en de dankbaarheid van het katholijke volk. De eenigste nog levende dochter van den overledene is de gade van den Romeinschen Vorst Doria Pamfili Landi. De andere dochter Catharina Wendeline, de gade van Prins Marc Antonio Borghese is in 1840 gestorven. Zijn eenige zoon stierf reeds als kind. De 19 jarige Bertram Arthur Talbot, zijn neef, is erfgenaam des titels van *Earl* van Shrewsbury.

Allen die iets bijgedragen hebben voor de arme missie van Barnet in Engeland, voor welke de Eerw. Dr. Faa de Bruno in Holland geldinzamelingen heeft gedaan, zullen met genoegen vernemen, dat de bijeengebragte gelden niet alleen reeds hebben vergund het fondeeringwerk van het kerkgebouw en de pastorij tot eene aanmerkelijke hoogte te brengen, maar ook om de aangrenzende school geheel te voltooijen, die thans voorloopig tot noodkerk zal dienen. Dit gebouw is wel is waar zeer klein, doch altijd veel beter dan eene kamer in een partikulier woonhuis, zoo als men tot dusverre genoodzaakt is geweest te gebruiken. De Eerw. Dr. Mussa, die de plaats van Dr. Faa vervult, schreef onlangs uit Barnet, dat men begonnen was op Zondag 14 November de H. Mis aldaar op te dragen. Hij stelt zich voor, om niet alleen het Goddelijk Woord aan de Katholijken te verkondigen, maar ook om voorlezingen te houden voor Protestanten, en om zelfs openlijke redetwisten [illegible] baar dagblad, door hem zelfs uitgegeven, en dat wij voor ons hebben liggen. Wij twijfelen niet of de pogingen van dien eerwaardige geestelijke, die zooveel talent aan zooveel godsvrucht paart, zullen met een gelukkigen uitslag bekroond worden.

Binnen drie weken zullen eenige Ursulinen-religieusen van Sittard in Limburg, naar Barnet vertrekken, ten einde aldaar de bediening der school voor arme meisjes op zich te nemen, en er ook een pensionaat op te rigten. Onder deze religieusen zal zich bevinden zuster Maria Emmanuel, eene zeer bemiddelde dame, die vroeger onderwijzeresse was der protestantsche school te Barnet, doch sedert meer dan twee jaren in de Katholijke Kerk is opgenomen, en haar Noviciaat in het klooster te Sittard heeft volbragt. Thans zal zij naar Barnet terug keeren, om aan het hoofd der katholijke school te staan.

Men schrijft ons uit Neerbosch, bij Nijmegen, dat door de zorg en den ijver van den Eerw. heer Pastoor Schnwerith, de gemeente van Hees en Neerbosch in het bezit is gekomen van een nieuw orgel, vervaardigd door den kundigen orgelmaker Wilhelm Rütter te Kevelaar. Een allezins bevoegd beoordeelaar roemt de doelmatige konstruktie, de technische soliditeit, de intonatie, en de temperatuur van dit fraaije stuk, waarvan de liefelijke toon der zachte geluiden wedijvert met de kracht en majesteit der sterkere.

De synodale kommissie der Hervormden [illegible] gehouden, heeft een adres aan den Groothertog van Toskanen gerigt, zoo het heet, ter zake van godsdienstvrijheid.

Te Vlissingen is den 19 dezer de nieuwe kapel bij de bewaarschool voor kinderen van katholijke ouders, plegtig ingewijd.

Men leest in de *Indier*:

Reeds eenige maanden geleden vreesde men, dat in de residentie Tagal weder eene mislukking van den rijstoogst zou plaats hebben. Deze vrees is thans bevestigd, alzoo men het misgewas op eene uitgestrektheid van 3- a 4000 bouws schat, zijnde ongeveer eene mindere oogst van 48,000 pikols van 125 ℔. Men vermoedt, dat deze ramp is te wijten aan het verzuim, om te gelegener tijd van den regen te hebben gebruik gemaakt tot besproeijing der velden.

— De Djocjasche zaken zijn alle afgedaan door he

Indische gouvernement, en alle kontrakten met de vorsten toegestaan tot 1860.

De gouverneur-generaal is tijdens zijne reize over Java uitgetogen van Djocjocarta vertrokken. Hij heeft onder anderen aldaar eene prachtige tentoonstelling kunnen bezigtigen, waarbij alle takken van handel en nijverheid waren vertegenwoordigd. Goud- en zilverwerken, keurige batik (gebloemd linnen) en batik met goud doorwerkt, inlandsch weefsel en spinsel, rijk mat- en vlechtwerk, prachtige met goud en zilver ingelegde wapenen, eene groote verzameling pot- en aardewerken, daaronder draining-buizen met moffen, die bijzonder de aandacht trokken.

Reeds zijn alhier (Djocjocarta) onderscheidene uitgestrektheden lands gedraind. Maar bovenal was belangrijk de kollektie voorwerpen van dagelijksch nut en gebruik van rood koper en geel gietwerk. Deze begon met getrokken rag-fijne draad en werd gesloten door een allerfraaist klinkende metalen klok van 2 voet middelijn met Hollandsche en Javaansche legende. Dat de voortbrengselen van den grond in overvloed aanwezig waren, behoeft niet te worden vermeld.

[illegible] tentoonstelling bestond uit een [illegible] door den eigenaar, den heer Baretty, welwillend gesteld ter beschikking van de direktie der tentoonstelling, en bevattende eene ruime voorgallerij, lange binnengallerij, vier kamers en groote warande. En nogthans moest voor de helft meerdere ruimte worden aangebouwd. Smaakvol was de rangschikking der voorwerpen. De gouv.-gen. verklaarde zich getroffen door het gezigt, en betreurde dat de tijd van zijn verblijf te Djocjocarta zoo kort was en door plegtigheden en feesten werd ingenomen, zoodat hij slechts eenige uren aan de bezigtiging van de tentoonstelling kon wijden.

Uit Dordrecht verneemt men, dat er de proefseinen met den elektro-magnetischen telegraaf tusschen Rotterdam en Breda en vice versa hebben plaats gehad, en wel met den besten uitslag, zoodat er des noods reeds dadelijk gebruik van zou kunnen gemaakt worden.

Maandag j.l. was te Gorinchem, ofschoon op de gewone marktdag, 900 stuks rundvee ter markt. Er was echter weinig handel.

'sGRAVENHAGE, 23 Nov. Heden heeft men op het Buitenhof een begin gemaakt met de afmeting tot het plaatsen van het standbeeld van wijlen Z. M. Koning Willem II.

STATEN-GENERAAL.

In deze zitting is de heer van Panhuijs, nieuw benoemd lid der Kamer, toegelaten, legde hij den eed af en nam zitting.

Over het ontwerp tot het tijdelijk in omloop laten van tien millioen muntbiljetten zal nader worden beraadslaagd.

De beraadslagingen zijn voortgezet en geëindigd over hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1853 (Justitie). Nadat de vergadering de onderscheidene artikelen had goedgekeurd met uitzondering van art. 17 luidende: „Traktementen, abonnement voor bureau-kosten, kosten van kleeding en wapening van ambtenaren van algemeene of rijks-politie", heeft zij het hoofdstuk in zijn geheel aangenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 November. Men leest heden in de *Moniteur*:

»Zondag morgen zijn de verkiezingen in al de wijken dezer hoofdstad geopend. Niettegenstaande het vrij ongunstige weder en den slagregen, die op het midden van den dag viel, hebben een groot aantal burgers zich beijverd aan hunnen pligt te voldoen.

»Overigens is het geheele dag voorbijgegaan in de meest volkomene kalmte en nergens, noch bij de sektiën, noch aan de mairiën, werden buitengewone maatregelen genomen.

»Volgens de aan ons toegezonden berigten, hebben de bewoners der faubourgs, in talrijken getale deel aan de stemming genomen, terwijl de plattelandsbewoners in massa zijn opgekomen.

»De geest, die onder de geheele bevolking heerscht, is voortreffelijk. Alles doet hopen, dat het resultaat van Maandag even goed zal zijn als dat van Zondag.

»Om een denkbeeld te geven van den ijver, waarmede de Parijsche kiezers aan de stemming deelnemen, is het voldoende te vermelden, dat Zondag ongeveer 105,000 kiezers hunne stembriefjes hebben ingeleverd, hetgeen meer dan de helft is van het ingeschreven getal.

»Ten platte lande trekken geheele gemeenten, met hare wapperende banieren voorop, naar de stembus."

Hetzelfde blad deelt vervolgens een honderdtal depêches mede uit de departementen, welke allen gunstig luiden ten opzigte van het verkiezingswerk.

Heden, de tweede dag der verkiezingen, heeft, (volgens een later berigt) een groot aantal kiezers binnen deze hoofdstad aan de stemming deelgenomen, doch grooter blijft de geestdrift, die in de departementen heerscht; daar worden de stembussen letterlijk bestormd.

Reeds is de uitslag bekend van de stemming op gisteren, van het leger van Parijs; 20077 militairen verklaarden zich *voor* en 353 *tegen* het senaatsbesluit tot herstelling des Keizerrijks.

Volgens de *Pays* hebben gisteren 108,221 van de 212,824 ingeschreven kiezers, hunne stembriefjes ingeleverd.

— De *Moniteur* bevat de dekreten, waarbij benoemd worden: de heer Sylvain Blot, inspekteur-generaal van policie te Marseille, tot kommandeur van het legioen van eer; de heer Norbert Duclos, hoofdredakteur van de *Aigle* tot ridder, en de heer Laderèze, drukker en journalist te Tours, mede tot ridder dier orde.

— Het groote kongres der Duitsche telegrafen-maatschappij zal in de maand November te Parijs plaats hebben.

(*Per telegraaf*) PARIJS, 23 November. Het definitive resultaat der stemming over het senatus-consult, betreffende het keizerrijk, bedraagt in het departement der Seine in ronde getallen:

	voor	208.600	stemmen.
	tegen	53,000	»
Het leger:	*voor*	82,000	»
	tegen	3,000	»

In de departementen bedraagt het aantal stemmen *tegen* ongeveer een tiende gedeelte van de stemmen *voor*. Het aantal stemmen, die uitgebragt zijn, is zeer groot.

MADRID, 17 November. Men verneemt thans dat de heeren Ordonnez en Reynoso tot het nemen van hun ontslag als ministers van buitenlandsche zaken en openbare werken zijn uitgenoodigd geworden door den heer Bravo Murillo. Eerstgenoemde is reeds benoemd tot lid van den koninklijken raad, laatstgenoemde heeft het grootkruis der orde van Karel III ontvangen. De heer Murillo zeide, dat de regering tegen de aanstaande opening der Kamer versterking behoefde. De portefeuille van openbare werken wordt steeds waargenomen *ad interim* door den heer Bertram de Lis. De nieuw benoemde minister van buitenlandsche zaken, de heer Christobal Bondia, heeft aan alle ambtenaren werkzaamheid, eerlijkheid en bekwaamheid aanbevolen.

Men verwacht met ongeduld de opening der Cortes, daar men de aanstaande zitting voor zeer belangrijk houdt. Er schijnt eene verbroedering tusschen de verschillende fraktien der Kamer te zijn ontstaan, behalve bij de ultra's, die, gelijk overal elders, onverzoenlijk zijn.

ENGELAND.

LONDEN, 23 Nov. De heer Villiers heeft heden, gelijk beloofd was, bij het Huis der Gemeenten zijne motie ingediend strekkende dat de nieuwe vertegenwoordiging het beginsel der handelsvrijheid omhelze, de daarvan gemaakte toepassing goed keure en de verdere toepassing wenschelijk verklare. Het ministerie heeft bij monde van den kanselier der schatkist, als amendement op het voorstel van den heer Villiers, het volgende besluit voorgesteld: »Het Huis erkent met blijdschap, dat de goedkoopheid der levensmiddelen, die door laatstelijk gemaakte wetten is bewerkt, het meeste heeft toegebragt tot de verbetering van den toestand der arbeidende volksklassen en tot vermeerdering harer genietingen; en daar onbeperkte mededinging na behoorlijke overweging als het beginsel van ons handelsstelsel aangenomen is, beschouwt het Huis het als den pligt der regering, onvoorwaardelijk deze staatkunde aan te kleven, in die maatregelen van finantieele en administrative hervorming, welke zij zich in 's lands tegenwoordige gesteldheid verpligt mogt achten voor te dragen."

Men leest in de *Standard* hieromtrent het volgende:

»Het voorstel van den heer Villiers bevat iets waars, vermengd met veel onwaars. Dus zoude eene poging om het geheel te doen verwerpen, waarschijnlijk mislukt zijn. Hierom heeft de heer d'Israeli een amendement voorgedragen, strekkende om het ware van het valsche te schiften en alleen het eerste aan te nemen. Zijn voorstel laat zich niet uit over de regtvaardigheid en doelmatigheid van het vrijhandelsstelsel in het afgetrokkene beschouwd, en het strekt niet om toekomstige ministers en toekomstige parlementen te binden, hetgeen de heer Villiers zich aanmatigt. Wij begrijpen niet welke bedenkingen tegen het amendement zouden kunnen worden ingebragt, en daar het vóór het voorstel in stemming moeten worden gebragt, zal het waarschijnlijk worden aangenomen. Dit althans is zeker dat een ieder die niet gedreven wordt door louter partijzucht, door den wensch om zich zelven of zijne vrienden tot het bewind te verheffen, voor het amendement zal stemmen."

— Ter viering van de nagedachtenis des hertogs van Wellington zal er eene inschrijving geopend worden met het doel om eene kweekschool op te rigten, waarin kinderen van arme officieren van het leger gratis onderwijs zullen genieten. Inderdaad een voortreffelijk denkbeeld!

— Men heeft dezer dagen ten derde male eene vruchtelooze poging in het werk gesteld, om tusschen Ierland en Schotland een tweede onderzeesche kabel te leggen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 23 Nov. Te rekenen van 1 Nov. zal men tusschen Berlijn en Brussel regtstreeks met den telegraaf, in een of twee minuten korrespondeeren.

— De voordragt om het verkeer op de spoorwegen aan eene belasting te onderwerpen, gelijk die in de vorige zitting der Wetgevende Vergadering in Pruissen onafgedaan is gebleven, zal denkelijk op nieuw aan de Tweede Kamer aldaar worden ingediend, behoudens de veranderingen, welke naar aanleiding der ter sprake gebragte bezwaren, noodig zijn geacht.

— Volgens eene telegrafische depeche, is er een telegraphisch station te Darmstadt geopend, en eene telegrafische verbinding met Frankfort a/M over Brüchsal en Mannheim ingesteld.

— Aan den Hannoverschen Zuider-spoorweg wordt met zooveel ijver gearbeid, dat het gedeelte van Alfeld, reeds in Januarij 1853 zal kunnen geopend worden; men berekent dat deze spoorweg in zijne geheele uitgestrektheid van Hannover tot Kassel nog vóór het einde van 1854 zal voltooid zijn.

— De Keizer van Rusland heeft vergunning verleend tot het aanleggen van een spoorweg tusschen Odessa en Charkow; de regering waarborgt 5 pCt. interest ten behoeve der uit te geven aktien.

— In Zwitserland wordt met verdubbelden ijver aan het aanleggen van telegrafische linien gearbeid; die van Chaux de Fonds naar Bern is thans geopend, hetgeen ook weldra met de linie van daar naar Lausanne het geval zal zijn. Wijders houdt men zich onledig met het plan, om eenen spoorweg over den Grimsel en Simplon aan te leggen.

BERLIJN, 23 Nov. Gisteren is in den onder voorzitting des Konings gehouden ministerraad, de quæstie der grondwetsherziening behandeld.

— De aanwezigheid des Hertogs van Brunswijk alhier heeft, zegt men, een belangrijk politiek doel, namelijk de ratifikatie van het nieuwe tolverbond met Pruissen. In wel onderrigte kringen wint het gevoelen meer en meer veld, dat alle zwarigheden, die zich tegen de uitvoering van het September-verdrag en de instandhouding van het tolverbond opdeden, uit den weg geruimd zijn.

— Men zegt dat de minister van Binnenl. Zaken zijn ontslag heeft ingediend.

WEENEN, 21 Nov. De beraadslagingen der tol-konferentiën worden hier dagelijks ijverig voortgezet.

— De Keizer van Oostenrijk heeft het aanleggen van een spoorweg van Steinbruck tot de grenzen van Kroatie goedgekeurd.

— Over Triëst, is uit Konstantinopel de nadere bevestiging ontvangen van het besluit der regering, om over Adrianopel eenen spoorweg naar Belgrado te leggen, waardoor men de reis van Weenen naar Konstantinopel in 4 dagen zal kunnen volbrengen.

ITALIE.

Graaf Cavour is van zijne onpasselijkheid hersteld en presideert van den 18den den ministerraad.

Het stoffelijk overschot van den heer Gioberti, is in den nacht van 19 dezer, van Parijs te Turijn aangekomen en voorloopig in eene der kerken geplaatst.

Een brief van Genua dd. 17 Nov. berigt het overlijden van den Bey van Tunis. Er wordt echter nog weinig geloof aan gehecht.

Te Genua heeft zich eene Trans-Atlantische stoomboot- voor de linien van Genua naar Montevideo en New-York gevormd; van de fondsen was men reeds verzekerd.

Men meldt uit Florence dd. 18 Nov., dat de doodstraf, welke door de grondwet afgeschaft was, bij een besluit van den groothertog wederom is hersteld.

STADSNIEUWS.

Burgemeester en Wethouders der Stad Amsterdam, in aanmerking nemende, dat de zoogenaamde St. Nikolaas-Avond dit jaar invalt op Zondag, den 5 December aanstaande, en willende zorgen, dat op dien dag de godsdienstoefening daardoor niet gestoord worde, hebben goedgevonden te brengen ter kennisse der ingezetenen, gelijk zulks geschiedt mits dezen, dat de viering van den St. Nikolaas-Avond, op voorschreven Zondag niet zal plaats hebben, maar uitgesteld wordt tot, en alzoo zal plaats hebben op Maandag-Avond den 6 daaraanvolgende.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 24 November.

BEVALLEN (22 Nov.): M. Minnebroek, geb. Klotz, Z.

OVERLEDEN (20 Nov.): Salomon Sterk, 23 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	pCt.	23 NOV. 4½ u. gebl.	24 NOV.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		$63\frac{15}{16}$	$63\frac{7}{8}$	$63\frac{15}{16}$	$63\frac{15}{16}$
Dito Dito	3	$76\frac{13}{16}$	$76\frac{7}{8}$	77	77
Dito Dito	4	$95\frac{3}{16}$	$95\frac{3}{16}$		
Dito Obligatiën O. I.	4	$94\frac{3}{8}$			
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½	118	116	117	
Aand. Rijn-Spoorweg		101			
Aand. Holl. S.-M.					
Obligatiën					
BELGIË, Obligatiën 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½		$53\frac{1}{4}$		
Dito bij Rotsch. en Volksv		$53\frac{1}{4}$	$53\frac{7}{16}$	$53\frac{1}{2}$	
FRANKRIJK, Obligatiën	3	$78\frac{3}{8}$	$78\frac{1}{8}$		
SPANJE Nieuwe	1	$24\frac{5}{8}$	$24\frac{3}{4}$		
Dito	3	$50\frac{5}{8}$	$50\frac{1}{4}$		
Dito Binnenl. à 6/m.		$45\frac{1}{4}$	$45\frac{3}{8}$		
Coup. Bewijzen		$3\frac{13}{16}$	$3\frac{11}{16}$		
Amortisable Schuld					
PORTUGAL te Londen	5	$41\frac{3}{8}$			
Dito Dito	4	$37\frac{3}{4}$	$37\frac{11}{16}$		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	$107\frac{7}{8}$	$107\frac{7}{8}$		
Dito Dito 1828 en 1829			$106\frac{1}{2}$		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		$96\frac{7}{8}$			
Dito	4½	$101\frac{11}{16}$			
Dito bij *Hope*	4	$91\frac{7}{16}$	$91\frac{7}{16}$	$91\frac{1}{2}$	
Dito bij *Stieglitz en C°.*		91	$91\frac{1}{16}$	$91\frac{3}{16}$	
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		$71\frac{1}{2}$			
POLEN, Certifikaten	4	$85\frac{7}{16}$	$85\frac{1}{2}$		
Dito Aand. à fl. 500			162		
Dito met Lot. „ 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		$4\frac{3}{16}$			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	$77\frac{11}{16}$	$77\frac{1}{2}$	$77\frac{5}{8}$	
Dito 1847	2½	$40\frac{1}{2}$	$40\frac{7}{16}$		
Dito 1851	2½	$40\frac{1}{16}$	$39\frac{15}{16}$	40	
Dito 1849	5	$90\frac{7}{8}$	$90\frac{13}{16}$	$91\frac{1}{8}$	$91\frac{1}{8}$
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	70			
Letter B	5	$90\frac{1}{2}$	$90\frac{1}{2}$	$90\frac{3}{4}$	
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito „ 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIË te Londen 1824	5	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{4}$	$99\frac{3}{8}$	
Dito Leening 1848	5	100			
Dito £ 200					
PERU	5½				
MEXICO Nieuwe	3	$24\frac{15}{16}$	$24\frac{3}{4}$	$24\frac{7}{8}$	$24\frac{3}{4}$
VENEZUELA à £ 100	3½	$40\frac{1}{2}$			
GRENADA à £ 100	2	$21\frac{1}{4}$	$21\frac{5}{16}$		
Dito Uitgestelde		$10\frac{5}{8}$	$10\frac{15}{16}$	$11\frac{1}{8}$	
ECUADOR à £ 100		$4\frac{1}{8}$	$4\frac{1}{4}$		

Hollandsche fondsen waren [illegible] enl. fondsen waren Spaansche en 3 pCt. Fransche meer aangeboden, Oostenrijksche en Belgische bij veel affaire meer gezocht en de overige onveranderd, van Amerik. fondsen was naar Grenada's veel vraag, Mexik. blijven 78 lager met eenige verkoopers.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f*	56	Livorno	2/m.	*f*	$38\frac{1}{2}$
„	zigt	„	$56\frac{1}{4}$	Napels	„	„	$81\frac{1}{8}$
Bordeaux	2/m.	„	$55\frac{5}{8}$	Petersburg	„	„	1,86
„	½/m.	„	$55\frac{7}{8}$	Weenen	6/w.	„	$30\frac{1}{4}$
Madrid	3/m.	„	243	Augsburg	„	„	$35\frac{3}{8}$
Cadix	„	„	243	Frankfort	„	„	99
Seville	„	„	239	Hamburg	2/m.	„	$35\frac{3}{16}$
Bilbao	„	„	240	„	zigt	„	$35\frac{7}{16}$
Lissabon	„	„	$41\frac{3}{4}$	Londen	2/m	„	$11,77\frac{1}{2}$
Porto	„	„	$41\frac{3}{4}$	„	zigt	„	$11,82\frac{1}{2}$
Genua	2/m.	„	$46\frac{1}{4}$	Rotterdam		„	$\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 57; 1840, 5 pc. 100⅜; 1848, 100¼; 1852, —; Spanje 1 pc. 24½; Binnenl. 3 pc. 45⅜; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 22 Nov. Fransche 3 pc. 85,30; id. 4 pc. 98,50; 4½ pc. 106,80; Schatk. —,—; Bank-Actien 2990,—; Belg. 1840, 5 pc. 101; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —, Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. 107,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 45⅞; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, 985,—; 1851, —,—; Haïti 360,—; Rom. Leening 1850, —.

MADRID, 17 Nov. Spanje 3 pc. 47; Ardoins 1 pc. 25¾; Uitg. Schuld 6; Comité-Bewijzen 3.

LONDEN, 22 Nov. Cons. kont. 101 a 101⅛; op tijd 101 a 101⅛; Bras. 101½ a 102; 1829/39 100½ a 101½; Den. 3 pc. 82 a 84; 5 pc. 106 a 107; Ecuad. 4¾ a 5; Gren. 21¼ a 21⅝; Uitgest. 10¼ a 10¾; Mexico — a —; Nieuwe 25¼ a 25½; Peru 4½ pc. 103 a 104; [illegible] 62 a 63; Rusl. 1822 5 pc. 118½ a 119, (N.) 4½ pc. 104½ a 105; Portugal 5 pc. 40 a 41; 4 pc. 37¾ a 38¼; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 24⅞ a 25; 3 pc. 51¾ a 52¼; Coup. cert. 3⅝ a 3⅞; Passive — a —; Holl. 2½ pc. 65¼ a 65¾; id. 4 pc. 97 a 97½; Venez. — a —; Uitg. — a —.

BERLIJN, 22 Nov. Schatkbr. 3½ pc. 93½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¼; Pools. 4 pc. 90⅞; Loten fl. 200 22¼; id. fl. 300 157; id. fl. 500 91; Amsterdam zigt 143¼g; id. 2/m. 142¾g.

FRANKFORT, 22 Nov. Met. 5 pc. 81; 4 pc. [illegible]; 2½ pc. 40⅞; Bank-Actien 1376; Darmst. Loten fl. 50 90¾; id. fl. 25 31⅞; Badensche Loten fl. 50, 66; id. fl. 35, 38⅛; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 63¾; Werk. Sch. 4 pc. 95½; Syndic. 3½ pc. [illegible]

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 23 Nov. Heden werd de verkoop bekend tot geheime prijzen van 2324 kranj. Java Suiker, aangevoerd per *Neerlands Koning;* 425 kranj. dito, per *Drie Gebroeders*, en 642 kn. Havana, per *Amanda*.

Heden verkocht 37 vn. Maryland Tabak, per *Arnold Böninger* en 20 vn. Virginie Dito, per *Powhatan*.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 24 Nov. Tarwe tot vorige prijzen met goeden handel, verkocht aan cons.: 130 ℔ witb. Pools. *f* 315; 129 ℔ b. dito *f* 305; 132 ℔ r. Odessa *f* 255; 128 ℔ oude Vriess. *f* 274; 118, 122 ℔ n. dito *f* 215, 222; 128 ℔ n. Gron. *f* 255; 125 ℔ witte dito *f* 240.

Rogge in een doen met weinig handel: 123 ℔ Odessa *f* 197.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Tegen Maandag aanstaande zijn wegens zeeschade in veiling aangeslagen cirka 73 Lt. Archangel Rogge 112, 113 ℔.

Koolzaad. Polder 46 £. Op 9 vaten Olie dadelijk 57½; in Nov. ek. 57½; Sept. en Oct. 60 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 33½; Vliegend *f* 32½; 1°. Dec. *f* 32, ⅛; Mei *f* 34⅛; Sept. *f* 34¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 29½; Vliegend *f* 28½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 39½. *Raapkoeken* per 1040 st. *f* 75, 78. *Lijnkoeken* per 104 st. 9, 11½.

ROTTERDAM, 23 Nov. Tarwe in entr. 156/2 ℔ Donau *f* 215.

SCHIEDAM, 23 Nov. Gerst. Verkocht: 135/2 ℔ Deensche *f* 182 6/w. — Moutwijn *f* 17,25; Jenever *f* 20,75; Amst. Proef *f* 22,—, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 23 Nov. *Koffij.* Met veel handel tot stijve prijzen. Er zijn gedaan ca. 1200 b. Dom., 800 b. Brazil en eenige partijtjes Java.

Granen. Tarwe en Rogge met onbeduidenden handel, doch prijshoudend.

Tabak, Er zijn verkocht 241 b. St. Domingo.

LIVERPOOL, 20 Nov. *Katoen* Heden zijn verk. 3000 b Echter is de markt gedrukt. Men besteedde dezelfde prijzen als Vrijdag.

BORDEAUX, 20 Nov. *Voorloop.* Het 3/6 blijft staan op 118 fr.

SCHEEPSTIJDINGEN.

ZEILKLAAR LIGGENDE SCHEPEN.

NIEUWE DIEP, 23 Nov. Staatsraad Raud, T. de Jong, n. Batavia. - Valparaiso, G. W. Kernkamp, n. dito. - Koning Willem II, G. van Eyk Menkman, n. Akyab. - Wilhelmina, A. Wedemeijer qq., n. Suriname. - Anna, J. Hilbrandts, n. dito. - Louisa Christina, L. C. Peters, n. dito.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 24 Nov. in lading naar:

Keulen [illegible]
„ H. Berns, Com [illegible]
Mainz B. Kierschreiber, Mainz N°. 5.
Manheim N. Reis, Beauharnais.
Duisburg J. L. Arera, Ondine.
Frankf. & Coblenz H. Attenbrun, Amsterdam am Weenen.

KEULEN, 22 Nov. aangekomen:

Kapt. Kreitenberg van Amsterdam met 3837 centenaren.

KEULEN, 23 Nov. in lading naar:

Amsterdam Kapt. v. Loosen Kolln n°. 9.
Rotterdam „ Schuller „ „ 30.

Rijnhoogte ARNHEM 23 Nov. 3 el 46 duim.
KEULEN 23, „ 13 vt. 3 „

AANBESTEDINGEN.

Dingsdag, 30 Nov. Ten Raadhuize te Rotterdam, ten 12 ure: Het bouwen van een geheel nieuw huis aan de westzijde van den Oppert, te Rotterdam, met de leverantie van al de daartoe benoodigde materialen.

Woensdag, 1 Dec. Ten huize van den Boschwachter in het 's Gravenhaagsche Bosch, ten 12 ure: Het driejarig onderhoud der wandelpaden, rijwegen en waterwerken van het Haagsche Bosch, met de leverantie van benoodigdheden voor den Koekamp, ingaande 1 Januarij 1853 en eindigende ult. December 1855.

Dingsdag, 7 December. Aan het lokaal van het provinciaal bestuur te 's Bosch, ten 12 ure: De rijzen bezinking tot beteugeling van de witboomen-kil, gelegen in den Biesbosch onder de gemeente Werkendam, prov. Noord-Brabant.

Woensdag, 8 December. Aan het lokaal van het prov. bestuur te Haarlem, ten 2 ure: Het maken van een paar Binnen-vloeddeuren in de groote opening van de Willemsluis.

Vrijdag, 10 December. In een der vertrekken van het Raadhuis te 's Gravenhage, ten 1 ure: Het driejarig onderhoud en de noodige vernieuwingen en her[illegible] Kazerne-gebouwen alhier; 2. Van eenige Schoollokalen en verdere gebouwen der gemeente.

ADVERTENTIEN.

(2414) ZWOLLE, den 22 November 1852. Heden overleed alhier, in den ouderdom van slechts vijf weken, ARNOLDUS MICHAEL JOHANNES, nagelaten Zoon van wijlen den Heer Mr. A. M. HELMICH en Vrouwe E. R. B. HELMICH geb. SCHADE VAN WESTRUM.

Er wordt gevraagd een Kapitaal van 7 à 8 **DUIZEND GULDEN**, tegen billijken intrest, met solide Borgen of eerste Hypotheek. Adres onder letter A, brieven *franco*, bij den Uitgever dezer Courant. (2412)

Een R. C. Jongeling, oud 20 jaar, zag zich gaarne als **ORGANIST** geplaatst. Als bezitter van den vierden onderwijzers-rang, en met de beginselen der Fransche taal bekend, zou hij in bovengenoemde betrekking of als **LESGEVER** in de **MUZIJK**, of als **HULP-ONDERWIJZER** in de School werkzaam kunnen zijn. Adres *franco* onder de letters A. Z. bij den Boekhandelaar C. POTHAST te Nijmegen. (2416)

Er wordt gevraagd in het R. K. Weeshuis te Dordrecht, een' **ONDERWIJZER** van eenigen rang. *Franco* brieven te adresseren aan Regenten van gezegd Gesticht. (2417)

ODÉON.

CONCERT,

[illegible]

Op Donderdag den 25sten November aanstaande

ten voordeele der Arme Kinderen van het Aloysius-Gesticht in de Elandstraat alhier.

Onder de leiding van den Heer J. B. VAN BREE.

De Vier Jaargetijden,

Muziek van *Joseph Haydn*.

(Hoogduitsche tekst.)

Aanvang ten Half Acht ure.

De Toegangkaarten à *f* 1.50 alsmede de Hoogduitsche Tekstboekjes, met daar tegenover staande Hollandsche vertaling, zijn te verkrijgen bij de Boekhandelaars H. A. ZWEERS, Kalverstraat bij de Munt, C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel bij de Beulingsluis, en bij den Muziekhandelaar T. ROOTHAAN, Singel bij het Koningsplein, alsmede op den avond van het Concert, in het *Odéon*. [illegible]

(2232) Door den Boekhandelaar FREDERIK MULLER te Amsterdam, is alom verkrijgbaar gesteld:

DE NEDERLANDEN onder Koning FILIPS II, naar het Fransch van AD. BORGNET, Hoogleeraar te Luik, met toelichtende aanteekeningen en bijlagen, (door Dr. J. VAN VLOTEN.) Prijs . . . . . . *f* 3.30

Het werk van Prof. BORGNET, dat de geschiedenis van [illegible] volksbestaan met eene [illegible] na de uitgave van eene menigte oorspronkelijke stukken en brieven in Spanje en elders opgespoord, is door Dr. VAN VLOTEN, met de nieuwste nasporingen van den Heer GACHARD, en met *Uittreksels* uit *onuitgegevene Handschriften*, enz. verrijkt, en in verband beschouwd met hetgeen in den laatsten tijd hier te lande over dit belangrijke tijdvak geschreven en door Prof. BORGNET ongebruikt gelaten is.

NEDERLANDSCHE GESCHIEDZANGEN, naar tijdsorde gerangschikt en toegelicht, (door Dr. J. VAN VLOTEN.) Eerste Bundel ([illegible]–1572), 400 pag. compres gedrukt, klein 8°. *f* 2.[illegible], *best papier* post 8°. . . . . [illegible] 3.40

Eene zeer belangrijke en *eerste* Verzameling van geschiedkundige Zangen en Gedichten, *gelijktijdig* met de gebeurtenissen opgesteld of gezongen, verdient voorzeker alle aandacht.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en zijne gewone correspondenten wordt met succes gedebiteerd:

MÉMOIRE

SUR LES

SOCIÉTÉS SECRÈTES PROTESTANTES

DANS LES

PAYS-BAS,

PAR

UN ELECTEUR NÉERLANDAIS. [illegible] pagina's in 12°.

Prijs *f* 0.50.

Dit werkje wordt niet algemeen in kommissie verzonden. Boekhandelaars die het verlangen, gelieven zulks te melden.

Zoo lang de kleine voorraad strekt, is bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN het onderstaande werk voor den daarbij vermelden veel verminderden prijs verkrijgbaar:

Reis van Horace Vernet naar het Oosten.

Tekst en Teekeningen van GOUPIL FESQUET. Een deel in groot octavo, met 16 gekleurde platen en geïllustreerden omslag, prijs *f* 3.50, in netten kartonnen band, in plaats van *f* 8 ongebonden.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.